

Miljø- og ressursforvaltningen i Norge — er vi riktig organisert?

Av Haakon Thaulow

Haakon Thaulow er direktør ved Norsk institutt for vannforskning

Innlegg på seminar i Norsk Vannforening 24. januar 1991.

I. Innledning

Like før krigsutbruddet i Midt-Østen sendte NRK-TV et tankevekkende program om vannressursene i Midt-Østen. Knapphet og konkurranse om vann var et sentralt politisk stridstema mellom landene, og flere spådde at konfliktene om vannressursene i Eufrat—Tigris og Jordan-elva var en av de viktigste drivkrefter mot væpnet konflikt i området. Befolkningstilvekst og utvikling i området koplet med de enkelte staters konkrete planer om å utnytte vannet til eget formål ville klart ikke la seg forene. Det er simpelthen ikke nok vann. Selv om problemstillingen var fjern fra våre norske, illustrerte TV-programmet glimrende behovet for nødvendigheten av nedbørsfelts-orientert ressursangrepsmåte hvor kvalitet og kvantitet behandles integrert.

Vannressursproblemer, knapphet på mengde og kvalitet-forringelse er problemer som i verdensmålestokk blir stadig hyppigere. Stikkordmessig nevnes regioner utenom Midt-Østen rundt om i verden med store vannproblemer:

- Nordøst-Afrika (Egypt og Sudan, konkurranse om Nilens vannressurser)

- Sovjetunionen og Øst-Europa (voldsomme kvalitetsproblemer, Aralsjøen tømmes)
- Kina (for lite vann til millionbyene, irrigasjon uttømmer grunnvannressursene. Saltproblemer legger store jordbruksarealer brakk)
- Mexico (enorme kvalitets- og kvantitetsproblemer rundt Mexico City)
- Sør-vest USA (Coloradoelven er ofte tørr ved utløpet i Californiabukten).

Felles for alle områder er at etterspørselen av vann av tilstrekkelig kvalitet i området overskrider naturens leverings-evne/bæreevne. Kvalitet og kvantitets-spørsmål er innvevet i hverandre. Ovenstående er eksempler på, uttrykt med Brundtlandskommisjonens ord, en *ikke-bærekraftig forvaltning av vannressursene*.

Hensikten med de utenlandske eksempler og henvisning til Brundtlandskommisjonen, er å understreke at spørsmålet om *globalt miljøvern* er identisk med *bærekraftig ressursforvaltning*. Ressursangrepsvinkelen, eller den økologiske angrepsvinkel, er ufravikelig nødvendig for å kunne takle utfordringene.

Vi har et vidt spekter av virkemidler i miljøpolitikken. Organisering er *ett av*

mange virkemidler for å oppnå målene i miljø- og ressurspolitikken. Andre virkemidler er i tilfeldig rekkefølge: lovverk, informasjon, forvaltningskompetanse, kunnskap, økonomi m.v.

Disse virkemidlene er behørig blitt vurdert, tilpasset og drøftet, i forbindelse med de siste tre til fire års eksplosjonsartede vekst innen miljøvernet (jfr. Stortingsmelding nr. 46 for 1988-89, «Om miljø og utvikling»). *Organiseringen* forvaltningen, er imidlertid i svært liten grad — eller nesten ikke — berørt i det vide spekteret av virkemidler i miljøvernarbeidet som denne meldingen presenterer. Innen mange samfunnssektorer hevdes at spørsmålet om organisasjon og ledelse er en av flaskehalsene for å få utnyttet ressursene bedre, jfr. diskusjonen i helsesektoren.

Behovet for å fokusere på organisering tar bl.a. utgangspunkt i at vi er i gang med en sterk og nasjonal opptrapping på miljøsidene, koplet med en erklært vilje om å være i førersetet i det internasjonale miljøarbeidet.

Videre tas det utgangspunkt i erkjennelsen av den offentlige sektors tradisjonelle motstand mot endringer av organisasjonsstruktur og ansvarsforhold. Uten å holde privat sektor opp som et lysende eksempel, er det en kjensgjerning at i denne sektoren er det langt mer naturlig å se på organisasjonsendringer som ett av mange virkemidler når nye utfordringer dukker opp og nye prioriteringer må foretas. Det er erfaringsmessig langt vanskeligere å få dette til i offentlig sektor.

Denne artikkelen avsluttes med et konkret forslag til en ny organisering av miljø- og ressursforvaltningen med hovedvekt på samordning av den statlige delen av denne forvaltningen. Begrunnelser for at denne nyordnin-

gen anses bedre egnet til å løse morgendagens utfordringer, bygger på en analyse av dagens offentlige vannressursforvaltning, fremtidige utviklingsstrekk og miljøproblemer på dette feltet, samt aktuelle muligheter for å forbedre vannressursforvaltningen.

Vannressursene er kjernen og «kritisk ressurs» i for å vurdere omorganisering av den næringsuavhengige naturressursforvaltningen. Forvaltning av luft, terrestriske- og arealressurser kan tilpasses og påbygges vannressursforvaltningen.

Forskningsleder Hans Olav Ibrekk har i en annen artikkel i dette nummer av VANN forholdsvis detaljert gjennomført en slik analyse av dagens vannressursforvaltning, utviklingsstrekk og eksemplifisert behov og aktuelle tiltak for en bedre vannressursforvaltning. For å unngå unødige gjentakelser, er derfor disse forhold i denne artikkelen omtalt kort og summarisk, idet det henvises til Ibrekks artikkel.

II. Fremvekst av og oversikt over dagens vannressursforvaltning

Går vi tilbake i historien, ser vi en utvikling av de offentlige styringssystemene etterhvert som bruken av vann til ulike formål skapte problemer og kalte på det offentlige interesse. Sunnhetsloven 1869 (drikkevann), Vassdragsreguleringsloven av 1917 (vannkraft, energi), Vassdragsloven av 1940, Vannforurensningsloven (1970) og Naturvernloven (1970) med tilhørende administrasjoner er eksempler på dette.

Forvaltningssystemene ble bygget rundt naturlige ansvarsområder for vannbruken: Sosialdepartementet/SIFF (vannforsyning), Industridepartementet/Olje- og Energidepartementet/NVE (energi, generell vannforvalt-

ning). Miljøverndepartementet/SFT (vannforensning), Miljøverndepartementet/DN (naturvern, friluftsliv og fiske) og Landbruksdepartementet (jordbruksvanning).

Den brukerinteressebaserte forvaltning demonstrerte imidlertid etter hvert sine mangler og begrensninger. Såkalt sektorovergripende og ressursorienterte systemer kom på fremmarsj samtidig som vurderingen av de enkelte konsesjoner ble mer hensynsfulle mot andre bruksformer. Utviklingen i vurderingene i konsesjonsbehandlingen av vannkraftsaker er et godt eksempel på sistnevnte.

Eksempler på sektorovergripende virkemidler fikk vi ved Bygningsloven med generalplanleggingen i 1965, fylkesplanleggingen i 1974, vannbruksplanleggingen fra slutten av 70-tallet og med den nye plan- og bygningsloven av 1985. Her er vannbruksplanlegging spesielt nevnt som en del av oversiktsplanleggingen.

Flere større sektorovergripende prosjekter har vært gjennomført de siste 10 årene for å bøte på konsesjonsbehandlingen og oversiktsplanleggingens manglende muligheter for en god ressursforvaltning. De fleste prosjektene har vært initiert og gjennomført av Miljøverndepartementet. Eksempler: Samlet plan, LENKA, tiltaksanalyser, vannbruksplaner, Byen, vassdrag og sjøen.

I dag styres vannressursene av to systemer: konsesjonssystemet og planleggningssystemet. Disse virker sammen og i balanse med hverandre. Planleggningssystemet setter rammer for enkeltvedtak som konsesjonssystemet overfører til bindende rettskraftige vedtak.

Utviklinger har gått og går fortsatt i retning av planleggningssystemet i stadig

større grad setter snevrere og snevrere rammer for enkeltvedtakene.

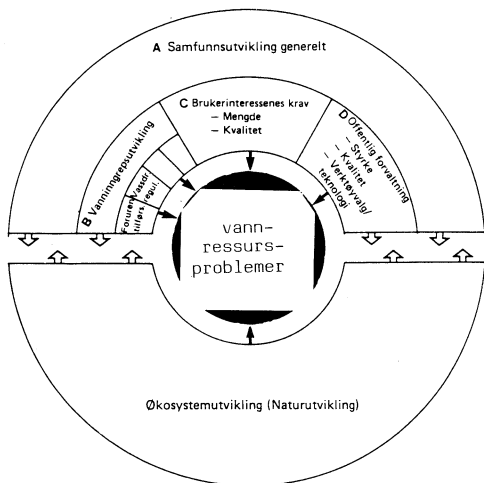
For den brukerinteresse-inndelte sektorforvaltningen, har vi en rekke sektorlover (Vassdragsloven, Vassdragsreguleringsloven, Forurensningsloven, Naturvernloven, Lakse- og innlandsfiske-loven, Kulturminneloven, Sunnhetsloven, Oppdrettsloven). Disse styrer konsesjonssystemet. Plan- og hygningsloven hjemler kommune- og fylkesplaner samt vannbruksplaner.

Ulike myndigheter på sentralt, regionalt og lokalt nivå har ansvaret for konsesjonssystemet og planleggningssystemet. Det henvises til Ibrekks artikkel samt til Vannressursutvalgets rapport «Offentlig forvaltning av vannressurser. Status 1987».

Siden 1987 har det vært endel endringer innen offentlig vannressursforvaltning, tildels betydelige sådanne. De viktigste: Interne omorganiseringer i Miljøverndepartementet og SFT. Videre omorganiseringen i NVE hvor vannressurs- og energiforvaltning er blandet sammen, samt omorganisering i DN med utskilling av forskningsdelen i NINA (Norsk institutt for Naturforskning).

III. Fremtidig utviklingstrekk og miljøproblemer knyttet til vannressursene. Vannbruksplanlegging.

Rammen nedenfor skisserer og forklarer forventet utvikling for de hovedvariable som bestemmer utviklingen av vannressursproblemene fremover (Samfunnsutvikling, Vanninnngrepsutvikling, Krav til vannressursene og Økosystemutvikling).

Krav til vannressursene

- generelt økende miljøkrav på grunn av økt miljøbevissthet, lavere toleransegrenser mot miljøgifter
- stigende krav til drikkevann, på grunn av EØS, senere eventuell EF-tilknytning
- friluftsliv/rekreasjonsbehovet «krever» topp kvalitet av vannressursene.

Samfunnsutvikling generelt

- usikkerhet øker, raskere omskiftninger, kortere planhorisont
- aksellerende teknologisk utvikling, økt omstilling i offentlig og privat sektor
- økt fritid, lavere pensjonsalder, mer konsentrert bosettingsmønstre, som følge av strukturendring i sentrale næringer.

Vanngrepsutvikling

- økte tilførsler av langtransporterte forurensninger via luft og havstrømmer
- økt press på vannkraftressursene på grunn av vannkraftens renhet som energibærer
- økt hygienisk forurensning (øker) på grunn av økt reisevirksomhet/innvandring
- tradisjonelle forurensninger som eutrofiering og miljøgifter blir bedre kontrollert, men oppveies delvis av uheldige virkninger av klimaeffekten.

Økosystemutvikling

- *Klimaeffekten* vil påvirke vannkvalitet og vannføringen gjennom avrenningsmønstret endres, biologiske endringer vil oppstå osv. Dette vil kunne øke forureningsproblemene i ferskvann og gi øket næringssalttilførsler til det marine miljøet. Endret vannføring medfører økt kraftproduksjonspotensiale, endret avrenningsmønster, større flomproblemer med muligheter for økte flomskader, økt erosjon fra landarealer, osv. Dette vil påvirke bruken av vannressurser i Norge. Redusert siktedyp, økt algebiomasse, redusert sommervannføring vil gi dårligere vannkvalitet og lavere egnethet for friluftsliv i ferskvann.

Utviklingstrekkene for alle hovedvariabler drar alle i samme retning; de *øker presset på vannressursene*. Integriert vannressursforvaltning, hvor både kvalitet, kvantitet og arealer sees under ett, blir stadig viktigere.

For å være litt mer konkret, er nedenfor listet opp en del hovedutfordringer (detaljert i Ibrekks artikkel):

- Klargjøre effekter av klimaendringer og tiltak
- Effektivisere tiltak mot forurensninger
- Vurdere konsekvenser av inngrep i vassdrag
- Redusere omfanget av bekkelukninger
- Samordnet, organisert drift av vassdrag
- Fastsette minstevannføringer/fleksibel manøvrering
- Tilrettelegging for friluftsliv
- Sikring av vannforsyning
- Sikring av grunnvannsressurser
- Samordne arealbruk og vannbruk
- Avklaring av konflikter mellom ulike bruksformer.

Problemer og utfordringer innen vannforvaltningen peker i en retning: *Det behov for samordning og helhetstenkning som har vokst sterkt frem de siste 10 årene, forsterket ytterligere fremover.*

Vannbruksplanlegging har i en 10-års periode vært introdusert som et verktøy for samordnet vannforvaltning i et vassdragsnedbørsfelt. NIVA og NVE har foretatt en vurdering av status og erfaringer med vannbruksplanlegging. Fram til i dag er det utført påbegynt ca. 65 vannbruksplaner i Norge (Ibrekk et. al, in prep.).

Evalueringen viser at fylker og kommuner anser tverrfaglig vannbruksplanlegging integriert i den tradisjonelle

oversiktsplanleggingen i henhold til Plan- og bygningsloven, som et operativt virkemiddel for å samordne bruken av vannressursene.

Tabell 1 viser at det er fylkesmannens miljøvern- og bygningsavdelinger og kommunene selv som tar initiativet til å starte vannbruksplanlegging. Statens forurensningstilsyn (SFT) og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har ikke spilt noen sentral rolle som pådriver for vannbruksplanlegging.

Som tabell 2 viser, er det interessene forurensning, friluftsliv/rekreasjon, fiske og naturvern som dominerer i de fleste planene, — interesser som i stor grad forvaltes av statlige myndigheter.

Pålegg om vannbruksplanlegging har ikke forekommet fra statlig hold (unntatt Handlingsplan Glomma). Omfanget av vannbruksplanlegging er kommet frem gjennom «markedsmekanismer», og må betraktes som en meget god indikator på behovet for helhetlig vannforvaltning. Den «fragmenterte stat» oppleves sterkt av de som har ansvaret for ressursforvaltningen på regionalt og lokalt nivå.

Men problemer har man opplevd med vannbruksplanlegging. Evalueringen ser ut til å konkludere med at årsakene til problemene synes så være et «rotete» forvaltningssystem med uklart ansvar, uklarhet om lovverket, manglende virkemidler for planmyndigheter for å gjennomføre de nødvendige tiltak, osv. Dette har medført at få vannbruksplaner er blitt politisk vedtatt.

IV. Tiltak for å bedre vannressursforvaltningen

Et vidt spekter av tiltak er nødvendig og aktuelle. Offentlig forvaltning av vannressurser kan illustreres ved et sett av bokser med forbindelseslinjer:

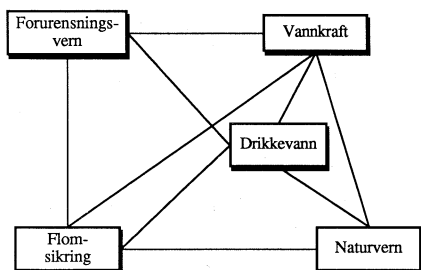
Tabell 1. *Initiativtakere til vannbruksplanlegging.*

Organisasjon/etat	Antall planer	%-andel
Miljøverndepartementet	7	7.5
Direktoratet for naturforvaltning (DN)	1	1.1
Statens forurensningstilsyn (SFT)	0	0
Fylkesmannen	39	41.1
Norges vassdrags- og energiverk (NVE)	3	3.2
Fylkeskommunen	14	14.9
Kommunen	25	26.6
Private org./stiftelser	1	1.1
Andre	4	4.3
Sum	94 *	100.0

* I en del av planene står flere initiativtakere bak.

Tabell 2. *Brukerinteresser som er drivende kraft i planarbeidet.*

Brukerinteresser	Drivkraft	Behandl. i till.	Sum
	Antall planer	Antall planer	Antall
Vannkraft	4	13	17
Forurensning	23	20	43
Vannforsyning	8	15	23
Friluftsliv/rekreasjon	21	20	41
Fiskestell/fiske	15	22	37
Naturvern	11	24	35
Kulturminnevern	4	35	39
Landbruk	6	22	28
Transport	-	8	8
Flom/erosjonsvern	5	16	21
Andre	5	16	21

Figur 1. *Illustrasjon av elementer og sammenhenger i vannressursforvaltning.*

Innenfor hver boks (brukerinteresser) kan det være behov for styrket lovgivning, bedre administrasjon, større økonomiske ressurser, bedre kunnskap om kompetanse osv. Tiltak — med overskriften vannressursforvaltning — må imidlertid avgrensnes til å gjelde tiltak som styrker linjene mellom boksene.

Uten å gjøre krav på å være fullstendig, nevnes aktuelle tiltak i tilfeldig rekkefølge:

- *Samordning av beslutningsgrunnlag (datasamordning)*
- *Samordning gjennom planlegging*
- *Samordning gjennom bedre kopling av vitenskap- og beslutningssystemet*
- *Oppbygging av tverrfaglig kompetanse*
- *Dreining fra tiltaksstyrt til ressursstyrt forvaltning*
- *Organisering av forvaltningen.*

V. Endringer i organisasjonsstrukturen — Generelt.

Generelle betraktninger

Organisering av miljø- og ressursforvaltning har et iboende dilemma. Dette består i å finne den riktige balansen mellom ressursorientert/økologisk angrepsmåte og sektor/brukerinteresse/angrepsmåte. Den *første* er tilpasset naturen (fisken er interessert i miljøgifter, men er lite interessert i om disse kommer fra nedbør fra industri, landbruk eller fra veitrafikk). Den *andre* er tilpasset mulighetene for å få *iverksatt*

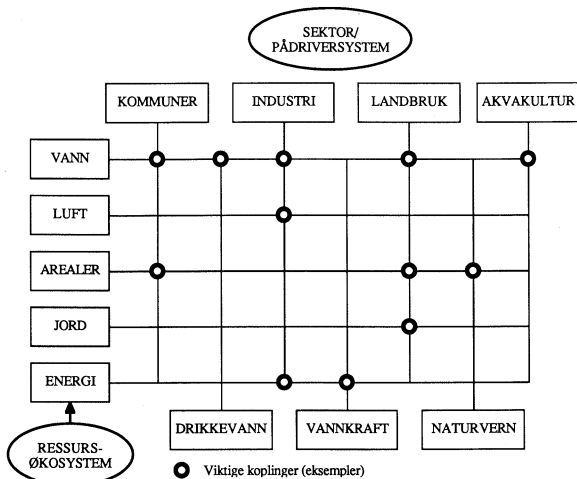
tiltak (samferdsel, industri, energiproduksjon, friluftsliv etc.).

SFTs og DN's organisering er klare eksempler på de to modellene. SFT er nylig omorganisert etter tiltaksmodellen (industri, landbruk, kommunale forurensninger). Dette er naturlig i kjølvannet av miljøtiltaksopptrappingen.

SFT har ansvaret for at en rekke tiltak blir iverksatt. DN er organisert «økologisk» (vassdragsøkologi, landøkologi). DN's forvaltningsvedtak er vern og biologisk forvaltning, i langt mindre grad tekniske tiltak.

Vi trenger begge angrepsvinkler. Den første, for å få gjennomført tiltak effektivt; den andre for å få gjennomført de *riktige* tiltakene. Men *angrepsvinklene må samordnes* ellers får vi ublanserte løsninger, feilprioriteringer og ineffektiv bruk av ressurser.

Figuren nedenfor illustrerer den matriseorganisering som er nødvendig for forvaltningen for å kunne fylle begge funksjoner:

Figur 2. Illustrasjon av matrise for tiltaks- og ressursorientert organisering.

Min påstand er at miljø- og ressursforvaltningen i det siste — presset av berettigede ønsker om tiltak («handling, ikke prat») — er blitt for tiltaksorientert. Dette gjenspeiler seg bl.a. ved at målformuleringer i stadig sterkere grad er blitt tiltaksorientert (antall renseanlegg, prosentvis reduksjoner). Samordningsbestrebelsene (f.eks. vannbruksplanlegging) blir svekket.

Bare ved en god balanse mellom ressurs- og sektorangrepsmåte vil vi klare «å gjøre de riktige tingene riktig».

Et neste hovedpoeng er at denne balansen må være gjennomført (balansert) på alle tre forvaltningsnivåer: sentralt, regionalt og lokalt. Eksempelvis er det uheldig at f.eks. direktoratsnivået organiserer seg forskjellig fra det regionale nivået.

VI. Forslag til organisering av miljø og ressursforvaltning

Forslaget er illustrert i figur 3. Som nevnt er utgangspunktet for analysen samordning av vannressursene, men areal-, jord- og luftressurser kan enkelt passes inn (næringsressursene jordbruk, skogbruk og fiske er holdt utenfor).

Kommentarer til hvert nivå:

Departementsnivå

- Miljøverndepartementet kan omdøpes til «Departementet for Miljø- og Naturressurser». Miljøvernet skal etter hvert bli integrert i andre sektorer slik at det defensive ordet *vern* godt kan gå ut. Ressursforvaltning krever en mer offensiv holdning. Departementet bør utvikles til et «Naturressursenes Finansdepartement».
- Olje og Energidepartementets og Sosialdepartementets ansvar for henholdsvis den generelle vannforvalt-

ning og drikkevannsforvaltning kan overføres til MD.

Direktoratsnivå

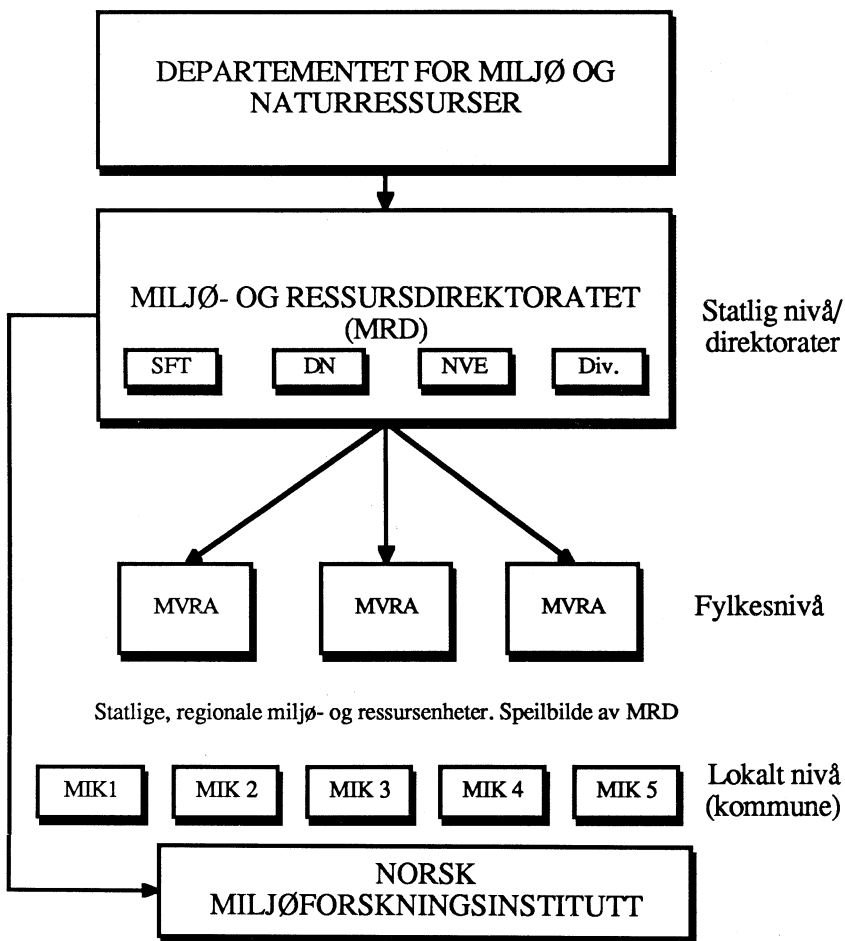
- SFT og DN slås sammen med de deler av NVE som ikke er knyttet til energiforvaltning. Disse tre etatene bør utgjøre kjernen i et sterkt *Miljø- og Ressursdirektorat (MRD)*. Dette har på statens vegne det overordnede ansvar for utførelsen av forvaltning av vann, luft og arealressurser. Deler av Folkelshelsas ansvar for drikkevannforvaltningen bør gå inn. Likeledes kan arealplanoppgaver som i dag ligger i MD legges inn.

Fylkesnivå (regionalt)

- Regionalt nivå er idag representert ved Fylkesmennenes miljøvern-avdelinger, Fylkeskommunene og NVEs distriktsfunksjoner i enkelte fylker.

Jeg skal ikke ta opp spørsmålet om fylkeskommunens berettigelse, men kun påpeke behovet for videreføring av naturressursplanleggingen, herunder vannbruksplanleggingen under Plan- og Bygningsloven. Dette er fylkeskommunens ansvar og bør fortsatt være det.

Vi har etterhvert fått bygget opp en statlig regional miljø- og ressursforvaltning i Fylkesmennenes miljøvern-avdelinger. På regionalt nivå bør det i det enkelte fylke finnes «distriktsavdelinger» av det sentrale Miljø- og Ressursdirektoratet. Oppgavene må avstemmes mellom direktorats- og fylkesnivå. Arbeidsfordelingen bør gå etter de samme retningslinjer for de forskjellige vannforvaltningsområdene (forurensningsvern, drikkevannsforsyning, friluftsliv, o.s.v.). Det er viktig at NVE (tidl. Vassdrags-

Figur 3. Skisse til ny organisering av miljø og ressursforvaltning.

direktoratets) distriktsavdelinger (hydrologisk avdeling, forbygnings-avd. etc.) samordnes og etterhvert legges inn i de regionale miljø- og ressursenhetene.

Lokalt nivå (kommunalt)

- I kommunen møtes alle naturresssaker. Det er typisk at MIK-

programmet (samarbeid MD og NKS) tok et ressursutgangspunkt. De miljø og ressursprogrammer som MIK-kommunen har under utarbeidelse er oppbygget med god balanse mellom «ressurs/økologi»- og «sektor/brukerinteresse»-angrepsvinkelen.

Nederst på figur 3 finner vi «Norsk Miljøforskingsinstitutt». Dette indikerer at en tilsvarende samordning av anvendt miljøforskning er aktuell.

For vannressursforvaltningen er samordningsbehovet sterkest på *sentralt nivå*. Jeg vil fremheve følgende tre viktige samordningsfelter som vil måtte stå i fokus i en analyse av en integrert forvaltningsmessig vannforvaltning. Disse problemfeltene ligger både på departementsnivå og direktoratsnivå:

- *NVE's oppgaver*

NVE er nylig omorganisert. Etter mitt syn mistet man en historisk sjanse til å få en helhetlig «byggekloss» fra NVE inn i et fremtidig Miljø- og Ressursdirektorat ved at man blandet sammen elementene fra Vassdrags- og Energidirektoratet. (Vassdragsdirektoratet ønsket selv å beholde direktoratet. Det var dissens i NVE's råd om hvilken løsning som burde velges.) Artikkelforfatteren er skuffet over at Miljøvedpartementet ikke stod hardere på i Regjeringen for å få sitt syn igjennom da saken var oppe våren 1990.

Store deler av NVE arbeider med brukerinteressenneutral generell vannforvaltning knyttet til vannmengde/hydrologi/fysiske inngrep. Disse arbeidsområdene er frikoplet fra vannkraftutbygging. Etter mitt syn er det liten grunn til at generelle deler av vannforvaltningen skal ligge under Olje- og Energidepartementet.

- *Drikkevannsförvaltning*

Dette er et gammelt stridstema. Resultat av årelang dragkamp mellom Miljøvern- og Sosialdepartementet om hovedansvaret levner liten ære

til den offentlige forvaltnings effektivitet.

Uten at jeg vil an vise noen konkret løsning, vil jeg hevde at behovet for helhetlig satsning er tilstede. I dag er ansvaret for drikkevannsförsyning i vid forstand meget fragmentert. Norsk drikkevannskvalitet er ikke tilfredsstillende i forhold til de standarder som det europeiske samarbeide i en eller annen form krever. Med Norges satsning på helse, miljø og sikkerhet i EØS-forhandlinger og senere i en mulig EF-søknad tilsier at det må enda bedre samordning på denne sektoren for å få klarere ansvarsforhold. Etter mitt syn bør drikkevannsförvaltning i prinsippet forvaltes etter tilsvarende system som på avløpssiden hvor økonomiske virkemidler, sanksjoneringsmuligheter og forvaltningsansvar ligger i samme linje.

Helsemyndighetenes forvaltningsansvar bør tones ned til å være en mer kontrollerende/faglig rådgivningsenhet for å sikre den helsemessige kvalitet på vannet. Drikkevannsförvaltningen bør være en naturlig del av det Miljø- og Ressursdirektoratets (MRD) oppgaver.

- *SFT's rolle i vannressursförvaltningen*

SFT er en sentral enhet i miljøförvaltningen med en sterk vekst og stadig økende oppgaver. SFT har som hovedmål å begrense forurensningene. SFT er meget operativ i forhold til å få gjennomført forurensningsbegrensende tiltak. I kjølvannet av at de mest åpenbare forurensningstiltak begynner å bli gjennomført, har etaten selv innsett at man må inn med mere finstemte og avbalanserte virkemidler, og har blant annet satt gang tiltaksanalyser for å finne mere kost-effektive tiltak, dog

innenfor overskriften «Forurensningsbegrensende tiltak».

Å sette likhetstegn mellom forurensningsforvaltning og ressursforvaltning, er uproblematisk for luftressurser, men problematisk for vannressursene. Fortsetter man å avgrense SFT's arbeidsområder til vannforurensningsbegrensende tiltak uten å trekke inn andre forhold som blant annet har med hydrologi, fysiske inngrep osv. vil det på vannsiden lede til suboptimale løsninger. Det er allerede en del eksempler på slike forhold. Ressurstankegangen i SFT må utvikles langt sterkere.

VII. Avsluttende bemerkninger

Stort sett har vi den organisasjonsstruktur innen offentlig miljø- og ressursforvaltning som ble etablert i den første miljøvernbløgen i begynnelsen

på 1970-tallet. Den voldsomme vekst i miljøvernet sent på 80-tallet har medført nytenkning, omprioriteringer og vekst på alle sektorer i miljøarbeidet. Tiden er nå også moden for en gjennomgripende analyse av forvaltningssystemet. Det vil være betydelige miljøgevinster å hente gjennom en omorganisering.

Ovenstående forslag er ment å illustrere et aktuelt alternativ for omorganisering som artikkelforfatteren mener det kan bygges videre på.

Det bør settes ned et bredt sammensatt offentlig utvalg som skal se på hvordan en tidsmessig miljø- og ressursforvaltning bør organiseres i fremtiden. Det er flere eksempler fra andre land på at den sterke oppprioriteringen på miljøsektoren har resultert i omfattende reorganiseringer innen offentlig forvaltning.

CHK utfører oppdrag innenfor områdene:

- Vann
- Avløp
- Renovasjon
- Prosessteknikk
- Energiteknikk
- Byggeteknikk
- Geoprosjektering

SIVILINGENIØR

CARL-H KNUDSEN A/S

RÅDGIVENDE INGENIØRER MNIF MRIF

Drammen — Fagernes — Stjørdal — Sundsvall